Vejledning / Råd og Vink

Hhx-bekendtgørelsen

Engelsk A

Undervisningsministeriet
Kontor for gymnasiale uddannelser
2014

Forord

Engelsk A – hhx
Vejledning /Råd og Vink
Kontor for gymnasiale uddannelser 2014

Alle bestemmelser, der er bindende for undervisningen og prøverne i de gymnasiale uddannelser, findes i uddannelseslovene og de tilhørende bekendtgørelser, herunder læreplanerne. Denne Vejledning/Råd og vink indeholder forklarende kommentarer til nogle af disse bestemmelser, men indfører ikke nye bindende krav. Desuden gives eksempler på god praksis samt anbefalinger og inspiration, og den udgør dermed et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse. Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

Der henvises generelt til vejledningerne for Studieområdets del 1 og del 3 samt Eksamensbekendtgørelsen.
På fagets hjemmeside på EMU findes paradigmatiske eksempler, der viser hvordan kortere eller længere sær- eller flerfaglige forløb kan beskrives og tilrettelægges. På EMU findes endvidere en række FAQs, der opdateres løbende.

Links

- **Uddannelsesbekendtgørelsen for hhx**
  http://www.uvm.dk/Uddannelser/Gymnasiale-uddannelser/Love-og-regler-for-gymnasiale-uddannelser/Uddannelsesbekendtgoerelser-for-de-gymnasiale-uddannelser
- **Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om uddannelsen til højere handelseksamen nr. 153 af 18/02/2014**
  https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=161241
- **Læreplan og vejledning engelsk A hhx** http://www.uvm.dk/Uddannelser/Gymnasiale-uddannelser/Studieretninger-og-fag/Fag-paa-hhx/Engelsk-hhx
- **Læreplan og vejledning for Studieområdet på hhx**
  http://www.uvm.dk/Uddannelser/Gymnasiale-uddannelser/Studieretninger-og-fag/Fag-paa-hhx/Studieomraadet-hhx
- **Læreplan og vejledning for Studieretningsprojektet på hhx**
  http://www.uvm.dk/Uddannelser/Gymnasiale-uddannelser/Studieretninger-og-fag/Fag-paa-hhx/Studieretningsprojektet-hhx**Information om prøver og eksamen**
  http://www.uvm.dk/Uddannelser/Gymnasiale-uddannelser/Proever-og-eksamen
- **EMUs fagside om engelsk A på hhx**
  (paradigmatiske uv-forløb, temabeskrivelser, FAQs og nyhedsbreve fra fagkonsulenten)
  http://www.emu.dk/omraade/hhx/fag/engelsk

Indholdsfortegnelse

1. Identitet og formål 4
1.1 Identitet 4
1.2 Formål 5
2. Faglige mål og fagligt indhold 5
2.1 Faglige mål 5
2.2 Kernestof 7
2.3 Supplerende stof 9
3. Tilrettelæggelse 10
3.1 Didaktiske principper 11
3.1.1 Induktive og deduktive arbejdsformer 12
3.1.2 Fremmedsprogstilegnelse 12
3.2 Arbejdsformer 13
3.2.1 Mundtlighed 13
3.2.2 Skriftlighed 14
3.3 It og elektroniske medier 16
3.3.1 Læse- og lyttefærdighed 16
3.3.3 Skriftlig sprogfærdighed 17
3.3.4 Færdighedstræning 17
3.4 Samspil med andre fag 18
3.4.1 Sprogfags identitet og metode 18
3.4.2 Studieforberedende skrivekompetencer 19
3.4.3 Studieretningen 20
3.4.4 Studieretningsprojektet 20
3.4.5 Studieområdet 21
4. Evaluering 21
4.1 Den løbende evaluering 21
4.2 Eksamen 22
4.2.1 Den skriftlige prøve 22
Manuskript til tale 24
Essay (debatterende essay) 25
Tekstanalytisk essay 26
4.2.2 Den mundtlige prøve 27
4.3. Bedømmelseskriterier 31

Bedømmelse af den skriftlige prøve 31
Bedømmelse af den mundtlige prøve 32
4.3 Undervisningsbeskrivelsen 33

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Engelsk er et færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag, der beskæftiger sig med de engelsksprogede områder og globale sammenhænge. Fagets arbejdsområde er det engelske sprog som kommunikationsmiddel og som middel til forståelse af kultur og samfundsforhold i de engelsksprogede områder. Faget omfatter arbejdet med kommunikation i praksis, tekstanalyse og tekstperspektivering samt det engelske sprogs opbygning og grammatik.

At faget er et *vidensfag* vil sige, at det er i faget engelsk, at elevernes viden om primært britiske og amerikanske forhold, men også andre engelsksprogede områder og globale emner opbygges og udbygges. Det forventes altså, at eleverne opnår en konkret viden som grundlag for at følge og deltage i samfundsdebatten om emner som fx immigrationsmønstre i USA, debatten om valgreformer i Storbritannien, udviklingen i Indien efter selvstændigheden og globaliseringens forskellige aspekter mv. Kriterierne for, hvad eleverne skal vide noget om, afgøres dels af, hvad der er grundlæggende viden om et emne både samfundsmæssigt, historisk, geografisk, kulturelt, erhvervsmæssigt og økonomisk, dels af hvad der er oppe i tiden af aktuelle emner, som kræver en nærmere baggrundsviden, for at eleverne kan følge med i den aktuelle debat.

At faget er et *færdighedsfag* vil sige, at eleverne skal opnå konkrete sprogfærdigheder; dvs kompetence til på engelsk at formidle fx merkantile emner, analyse af tekster, det centrale i større mængder af tekst og kunne samtale om både dagligdags og faglige emner. Det er altså engelsk som et internationalt kommunikationssprog, der her er tale om, med fokus på opbyggelsen af kompetencer, der rækker langt ud over klasseværelset og engelskfaget.

At faget er et *kulturfag* vil sige, at eleverne skal arbejde med engelsk som det kulturbærende sprog i forhold til engelsktalende områder og dermed opleve sammenhængen mellem et lands kultur og dets sprog. Samtidig skal eleverne have engelsk ind som en del af deres egen kulturelle bagage, som de kan anvende i deres møde med den internationale verden, som for en stor del er formidlet af det engelske sprog. Faget skal således give et vigtigt bidrag til elevernes internationale dannelse.

Desuden præciseres, at *fagets arbejdsområde er det engelske sprog*, hvilket vil sige, at faget er et sprogfag og et tekstfag, hvor det er den engelske tekst, der er i centrum, både den tekst som eleven selv producerer og den tekst, som eleven bruger til tilegnelse af viden, til analyse, fortolkning og perspektivering. Tekstbegrebet omfatter ikke bare den trykte tekst men også elektronisk baseret materiale. Der er altså ingen principiel forskel på at beskæftige sig med tekster på hjemmesider på nettet, film og billeder og så på trykte noveller og artikler, lærebogsstof osv. – jf. beskrivelsen af kernestof, afsnit 2.2.

En vigtig og nødvendig betingelse for tilegnelsen af faget både som vidensfag, færdighedsfag og som kulturfag er viden om *det engelske sprogs opbygning og grammatik* og evnen til at anvende denne viden konkret i løsningen af opgaver i tekstproduktion og *tekstanalyse* både skriftligt og mundtligt og til læse- og lyttefærdighed.

Se endvidere afsnit 3.4.1 omkring sprogfags identitet og metode.

1.2 Formål

Det er formålet med undervisningen, at eleverne gennem arbejdet med engelsk opnår evne til at forstå og anvende det engelske sprog og dermed skabe forudsætninger for, at de kan deltage aktivt i internationale og globale sammenhænge både personligt og erhvervsmæssigt. Det er også formålet, at eleverne opnår aktuel viden om Storbritannien og USA foruden kendskab til andre engelsksprogede samfund og globale sammenhænge. Faget skal desuden skabe grundlag for, at elevernes evne til at kommunikere på tværs af kulturelle grænser både i almene og erhvervsrelaterede sammenhænge fremmes. Endelig skal undervisningen i fagets forskellige discipliner bidrage til at udvikle elevernes sproglige viden og bevidsthed.

Fagets formål kan deles op i

- det kompetenceorienterede, det vil sige det anvendelses- eller brugsmæssige i relation til det engelske sprog og sprogområdet og
- det dannelsesorienterede,

således, at de to formål gensidigt forudsætter og beriger hinanden. Kompetencerne, nemlig at forstå og anvende det engelske sprog, at anvende aktuel viden om sprogområdet og viden formidlet via engelsk, understøtter således det dannelsesorienterede formål, nemlig elevernes personlige og aktive deltagelse i den globale verden, deres evne til at kommunikere på tværs af kulturelle grænser og deres bevidsthed om sprog og sprogs betydning og muligheder generelt.

I rapporten Fremtidens Sprogfag[1] udtrykkes det klart i en overskrift: 'Ingen kompetence uden dannelse'. Fagets brugbarhed skal funderes i overensstemmelse med dannelsestanken, der har med elevernes personlige myndighed at gøre. De skal ikke programmeres til at udføre bestemte sproghandlinger, som de ikke selv kan stå inde for eller forstå. Faget skal altså ud over brugbarhed også være med til at bidrage til det, der i fremmedsprogsrapporten betegnes personlig myndighed.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

De faglige mål i læreplanen er udtrykt i 'skal kunne' vendinger, såkaldte kompetencemål. Eksempelvis er det ikke et mål i sig selv, at eleverne opnår viden om Storbritannien eller det engelske sprogsystem, men det er et mål, at de skal kunne anvende en sådan viden i den (skole)praksis, som de indgår i. Det er denne kompetencetænkning, der præger læreplanen i engelsk såvel som de øvrige læreplaner.
Det vil i øvrigt være en god idé løbende at drøfte de faglige mål med elever, så de opnår større bevidsthed om fagets identitet – se mere herom i afsnit 3 om tilrettelæggelse af undervisningen.

De faglige mål er beskrevet som de kompetencer, eleverne skal opnå ved udgangen af det 3-årige forløb. Der er således tale om slutmålet for en fremragende præstation.

Nedenfor er de faglige mål udfoldet og uddybet med eksempler, som på ingen måde skal opfattes som udtømmende:

[1] http://pub.uvm.dk/2003/sprogfag/

Eleverne skal kunne	Målet indebærer at der kan arbejdes med:
forstå varierede former for autentisk engelsk	• Dialog mellem native speakers • Foredrag om generelle og faglige emner • Filmtale uden undertekster, radio og podcast • Musiktekster • Korrespondance • Indlæg i aviser og tidsskrifter, herunder faglige tidsskrifter og officielle publikationer
anvende et bredt alment og fagligt ordforråd og en varieret syntaks i kombination med sikker beherskelse af grammatikkens hovedregler	• Mundtlig sprogproduktion: hovedvægten lægges på ordforråd, udtale, ordstilling og mindre på korrekthed i den grammatiske detalje. • Skriftlig sprogproduktion: vægten lægges jævnt på de forskellige sider af sprogbeherskelsen, dog således at kommunikationssituationen medtænkes: i formelle situationer prioriteres korrekthed højt, i mindre formelle situationer kan korrekthedskravet sænkes, men uden at det går ud over forståelsen.
anvende viden om det engelske sprogs opbygning og grammatik til sproglig analyse, tekstforståelse og formidling	• Analyse af stil, jargon og kode. • Afdækning af betydningsindholdet i komplekse udsagn. • Forbedring af elevernes egne produkter både mundtligt og skriftligt
anvende hensigtsmæssige læsestrategier til orientering i større tekstmængder med henblik på udvælgelse af stof og benytte viden om, hvordan man lærer fremmedsprog i det daglige arbejde	• Læsestrategier, fx skimming/scanning, orienteringslæsning, selektiv læsning, nærlæsning • Sprogindlæringsstrategier, fx lyttestrategier, talestrategier, læsestrategier, skrivestrategier, kompensationsstrategier, samtalestrategier
anvende relevante tekstanalysemetoder til at fortolke og perspektivere tekster	• Litterær analyse, fx nykritisk eller biografisk • Kommunikationsanalyse • Argumentationsanalyse • Sproglig analyse /diskursanalyse • Sociolingvistisk analyse
anvende viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige og erhvervsrelaterede forhold i Storbritannien og USA til analyse og perspektivering af aktuelle forhold	• Bedre forståelse af aktuelle forhold, dvs. finde historiske, samfundsmæssige og kulturelle forklaringer på nutidige fænomener fx præsident- valgkampen i USA, den britiske euro-skepsis, den amerikanske våbenkultur, den nordirske konflikt osv.

anvende relevante hjælpemidler til erhvervelse, vurdering og formidling af ny viden om sprogområdet og globale sammenhænge	• Erkendelse af informationsbehov • Udvikling af systematiske søgestrategier • Undersøgelse og kritisk evaluering af information, herunder kildekritisk analyse • Kendskab til forskellige informationstyper • Kognitiv anvendelse af information • Konstruktion af ny viden
redegøre sammenhængende for og deltage i samtale om almene, litterære, samfundsmæssige og erhvervsrelaterede emner	• Dagligdags og kendte emner • Litterære tekster • Faglige begreber og vendinger • Samfundsmæssige emner af generel og principiel karakter • Erhvervsmæssige emner inden for det merkantile område, dvs. marketing og økonomi.
formulere forskellige teksttyper skriftligt, herunder oversættelser, resumeer, interne og eksterne forretningsmeddelelser og længere, selvstændige fremstillinger af komplekse problemstillinger og emner	• Oversættelser af konstruerede eller autentiske tekster. Kritisk anvendelse af online oversættertjenester som fx Google Translate. Sprogrevision af maskinoversættelser. • Interne meddelelser omfattende , e-mails, nyhedsbreve, powerpoint-præsentationer • Eksterne meddelelser kan være e-mails, forretningsbreve, pressemeddelelser, blogs • Længere selvstændige fremstillinger kan være (projekt)rapporter, debatterende essays, manuskripter og tekstanalytiske essays.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- *det engelske sprogs grammatik, lydsystem, ortografi, idiomatik, ordforråd og orddannelse*
- *almene og erhvervsrelaterede kommunikationsformer*
- *faglige tekster, nyhedstekster og elektronisk baseret materiale, der behandler emner inden for marketing, international økonomi, kultur og samfundsforhold*
- *tekster af væsentlige engelsksprogede forfattere inden for de litterære hovedgenrer*
- *centrale tekster og elektronisk baseret materiale, der tilsammen giver et portræt af det moderne Storbritannien og USA omfattende historiske, kulturelle, samfundsmæssige og erhvervsrelaterede forhold*
- *tekster og elektronisk baseret materiale om historiske og aktuelle forhold i andre dele af den engelsktalende verden.*

Faget engelsk i hhx har en faglig kerne både genremæssigt, emnemæssigt og kvalitetsmæssigt.
Ved kernestoffet forstås de emner og teksttyper – herunder elektronisk baseret materiale - som undervisningen skal omfatte. Kernestoffet er ikke opgjort i normalsidetal men alene i emneoverskrifter, som skal udfyldes af skolen og den enkelte faglærer i undervisningsbeskrivelsen. Der er i kernestoffet heller ikke angivet nogen vægtning af sagprosa i forhold i skønlitteratur og ej heller af vægtningen mellem merkantile, kulturelle, almene og samfundsmæssige tekster. Denne vægtning overlades til faglæreren, der skal sikre sig, at kernestoffet er dækket så grundigt ind, at de faglige mål kan nås samlet set. Kernestoffet er – sammen med supplerende stof - med andre ord vejen til opfyldelse af de faglige mål.

Det udvidede tekstbegreb
Der anvendes det udvidede tekstbegreb, hvilket inkluderer traditionelle trykte tekster og elektronisk baseret materiale, herunder både og tekst (fx i form af websider), og audio/visuelt materiale (fx film/streams/radio og podcast/vodcast. Det er væsentligt, at man træner eleverne i arbejde med elektronisk tekst løbende dels for at aktualisere undervisningen fx i form af dagsfriske nyhedsklip fra BBC eller CNN, dels for at lære dem at håndtere transformationen mellem tale- og skriftsprog hensigtsmæssigt forud for den digitale skriftlige eksamen.

Grammatik, lydsystem, ortografi, idiomatik, ordforråd og orddannelse
Træning i disse elementer giver eleverne kompetencer i form af sproglig præcision og evne til at kommunikere effektivt. Der er ikke specificeret krav til, hvilke grammatiske områder, der specifikt skal gennemgås, men de fleste grammatiske udgivelser dækker stort set de samme hovedområder, som også testes i den skriftlige eksamens delprøve 1.
Discipliner som fonetik, ortografi, idiomatik, semantik og morfologi er også væsentlige sproglige fokusområder, som også behandles i Studieområdet del 1, Sprog og kultur.

Faglige tekster /nyhedstekster
Faglige tekster er tekster, som henvender sig til den fagligt interesserede offentlighed, og som behandler et emne grundigt og informativt, fx officielle, offentlige publikationer eller tidsskriftartikler, der har et sigte ud over det rent nyhedsformidlende. Der er tale om tekster, der arbejder med et fagligt kohærent begrebsapparatur inden for marketing, international økonomi, kultur og samfundsforhold, og som behandler emnerne principielt, systematisk og analytisk. Faglige tekster er tæt forbundne med genrebegrebet i deres struktur og sproglige udtryk.
Nyhedstekster er tekster, der henvender sig til den alment interesserede offentlighed. Der er tale om journalistiske tekster, der på en informativ, engagerende, provokerende eller underholdende måde formidler aktuelle begivenheder til en bred offentlighed. Det kan være tekster, der giver en mere personlig, følelsesladet, provokatorisk eller sensationspræget behandling af emner inden for marketing, international økonomi, kultur og samfundsforhold.

Almene og erhvervsrelaterede kommunikationsformer
Ved almene og erhvervsrelaterede kommunikationsformer forstås enhver form for skriftlig og mundtlig formidling på engelsk:

	Almene	**Erhvervsrelaterede**
Mdt.	Samtale om dagligdags forhold og samfundsmæssige emner, genfortælling af begivenheder og historier, diskussion, foredrag og taler	Faglig samtale om merkantile, økonomiske og kulturelle emner, professionel præsentation af fagligt stof, faglig diskussion og forhandling
Skr.	Udformning af e-mails, breve, ansøgninger, annoncer, essays, artikler og blogs	Udformning af forretningsbreve, kortere rapporter, projektrapporter, essays, artikler, pressemeddelelser, synopser

Skønlitteratur
Ved væsentlige engelsksprogede forfattere forstås forfattere, hvis produkter på forskellig vis kan siges at bidrage til en bedre forståelse af et menneskeligt, samfundsmæssigt, kulturelt eller politisk tema. Eksempelvis er det indlysende, hvorfor amerikanske forfattere som Don DeLillo, Tom Wolfe, Jay

McInerney, Joyce Carol Oates, Scott Fitzgerald, John Steinbeck, Arthur Miller, Ernest Hemingway, Paul Auster, Salinger, Toni Morrison, Cormac McCarthy og Stephen King falder ind under kategorien 'væsentlig', både fordi de siger noget væsentligt om USA og amerikanerne, men også på grund af den betydning, de har haft uden for USA. Det er således ikke udgivelsesåret, der er afgørende - både nyere og ældre litteratur kan bruges - men hvor central og lødig teksten er, så den giver mulighed for at anvende relevant analysemodel. Udelukket fra kernestoffet er således litteratur, hvis eneste formål er at underholde læseren med en god historie.

Kernestoffet skal dække de litterære hovedgenrer, og typisk vil man på det første år starte ud med at introducere skønlitterær analyse baseret på en række noveller – tematiseret i forhold til det emne man studerer – hvor eleverne opnår et litterært begrebsapparat og introduceres til skønlitterære analysemodeller. Dette leder naturligt ind i læsning af længere og sværere genrer som roman, skuespil og lyrik på 2. og 3. år.

Landeportrætter af USA og UK
Ved centrale tekster, der tilsammen giver et portræt af det moderne USA og Storbritannien, forstås både skønlitterære tekster og sagprosatekster. Endvidere kan indgå ikke-trykte tekster. Det vigtige er, at teksterne hver for sig rummer vægtige udsagn om mennesker og nation, og at de tilsammen danner et nuanceret og komplekst billede, der kan give eleverne et solidt grundlag for kritisk at vurdere den nyhedsstrøm, som de bombarderes med dagligt. To landeportrætter er altså obligatorisk, og det anbefales, at de placeres tidsmæssigt adskilt, således at uhensigtsmæssig overlapning undgås, og således at der gives mulighed for at lægge en klar progression ind i arbejdet. Ved det andet landeportræt kan metodikken fra første landeportræt danne udgangspunkt, men dog således at eleverne får større indflydelse både på valg af temaer, materiale, arbejdsform, produkt og evaluering.

Det engelsktalende sprogområde
Foruden dybtgående portrætter af USA og UK skal eleverne også beskæftige sig med øvrige dele af den engelsksprogede verden, fx tidligere britiske kolonier som Indien, Sydafrika eller Australien.
I studieretninger, hvor man samarbejder med andre fag i et globaliseringstema, er det også muligt at beskæftige sig med lande uden for det engelsktalende sprogområde, fx Kina, men disse henvises til supplerende stof (se nedenfor).

2.3 Supplerende stof
Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof udvælges, således at det sammen med kernestoffet medvirker til udvikling af de faglige mål i faget. Det supplerende stof omfatter typisk aktuelt engelsksproget materiale, der perspektiverer og uddyber kernestoffet, og er ikke nødvendigvis en del af emnelæsningen. Arbejdet med det supplerende stof vil ofte være kendetegnet ved en høj grad af elevindflydelse.

Begrebet supplerende stof skal ses i sammenhæng med begrebet kernestof. Det supplerende stof er ikke valgfrit i den forstand, at man kan nøjes med kernestoffet og undgå det supplerende stof. Der er tale om en fagligt forpligtende beskæftigelse med et stof, der på forskellig vis bidrager til, at fagets formål opfyldes, og at de faglige mål nås. Således inddrages det supplerende stof ved den mundtlige prøve på linje med kernestoffet.

Ideen med det supplerende stof er bl.a. at skabe et frirum, hvor engelsk får mulighed for at samarbejde med andre fag om faggrænseoverskridende emner, og hvor der kan arbejdes med faglig vækst og

nytænkning. En vigtig sidegevinst ved beskæftigelsen med det supplerende stof er den udstrakte mulighed for reel elevindflydelse, der ligger i, at eleverne her kan være med til at præge indholdet i højere grad, end det er tilfældet med kernestoffet.

Det vil for eksempel være naturligt at eleverne i forbindelse med det obligatoriske landeportræt af UK laver en række elevpræsentationer, der dækker de aspekter, som ikke gennemgås via klasseundervisning (grundlæggende forståelse af UK i form af kernestof). Det kunne være mere perifere emner som sports, celebrity culture og hooliganism, som eleverne finder spændende, men som læreren ikke vil betegne som kernestof.

Eksempel på kernestof /supplerende stof
I et globaliseringsemne (enten særfagligt eller sammen med øvrige studieretningsfag) fokuseres der på amerikanske multinationale firmaers ageren på verdensmarkedet, specielt mht Kina. Naturlige dele, der vedrører *kernestof* er tekster om amerikansk kultur, demokrati (herunder ytringsfrihed), økonomi, og samhandel, hvorimod tilsvarende tekster om Kina hentes fra det *supplerende stof*.
Det giver i dette eksempel god mening at beskæftige sig indgående med Kina, kinesisk kultur og økonomi for at kunne drage paralleller eller perspektivere direkte til USA. Det væsentlige er, at eleverne i mødet med kinesiske forhold opnår en bedre forståelse for de amerikanske ditto.

Elevindflydelsen kan også prioriteres i det supplerende stof i form af enkeltstående tekster, der *ikke nødvendigvis er en del af emnelæsningen*. Det kunne fx være væsentlige aktuelle begivenheder (terrorangreb / sportsbegivenheder / kontroversielle emner som fx gay marriages), som kan give anledning til gode diskussioner og meningsudvekslinger, men som ikke falder ind under noget specielt emne. Grænsen mellem kernestof og supplerende stof kan dog til tider synes hårfin, fx i ovennævnte eksempel med gay marriages i USA, da det jo giver anledning til at diskutere amerikansk kultur og demokrati. Det supplerende stofs betydning er i dette tilfælde, at man som lærer har mulighed for at behandle aktuelle tekster uden for den normale kontekst (emneforløbet), mens diskussionen foregår.

Det supplerende stof spiller også en vigtig rolle i forhold til kernestoffet, der omfatter *tekster af væsentlige engelsksprogede forfattere inden for de litterære hovedgenrer*. Her vil det være oplagt at placere dels læsning af litteratur, der betegnes mindre væsentlig (fx krimi og triviallitteratur), samt oversat litteratur, der er forfattet af non-native speakers. Endelig kan det ofte være relevant for elever at lade sig inspirere i eksempelvis York notes, når de analyserer litteratur, ligesom det vil være oplagt at læse biografiske oplysninger, som elever selv finder på nettet.

3. Tilrettelæggelse

Undervisningsplan

Læreren udarbejder en plan for undervisningen ved undervisningens start, jf. §67 i uddannelsesbekendtgørelsen, som elever præsenteres for i starten af året. Der er flere fordele ved at lave en sådan progressionsplan. Man får et godt overblik over hvordan de faglige mål dækkes, hvilket kernestof /supplerende stof, der skal arbejdes med[2] (eller findes frem) og det bliver meget nemt at lave den obligatoriske undervisningsbeskrivelse efterfølgende. Det bliver desuden lettere at koordinere egen undervisning i forhold til studieretningen. Endelig giver planen anledning til, at det bliver lettere at tale med eleverne om progression og formål med undervisningen, da den kan anvendes som reference og dokumentet kan samtidigt give anledning til en diskussion af fagets identitet og kerne, som vil være anvendelig i flerfagligt samarbejde, eksempelvis Studieområdet.

[2] Det anbefales i forbindelse med tilrettelæggelse af fagligt indhold i emnerne løbende at holde paralleltekster tilbage, så man har et godt grundlag for det ukendte prøvemateriale til mdt eksamen.

Planen justeres løbende og bør også levne plads til, at man kan improvisere og introducere nye emner, der måtte opstå og som ville være velegnede til undervisningen.

En progressionsplan kunne typisk omfatte følgende aspekter:

- titler og vinkler på de 7 til 10 emner, samt kort beskrivelse af formål og relevans
- emnernes placering i forhold til de 3 år
- angivelse af hvilke faglige mål, der dækkes foruden kernestof og supplerende stof
- sproglige kompetencer[3]
- koordinering i fh til studieområdets del 1 og 3, samt evt projekter og temaer i studieretningen
- skriftlige delelementer (tænkeskrivning og produktskrivning) – jf. afsnit 3.2.2
- væsentligste didaktiske valg, fx arbejdsformer, taksonomiske niveauer, differentiering…

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen skal tage udgangspunkt i det faglige niveau, som eleverne har opnået i grundskolen og tilrettelægges, således at de gradvist møder større kompleksitet i stofvalg og metodik og oplever større selvstændighed og ansvar i forhold til deres egen faglige udvikling.

Elevernes afgangsniveau fra folkeskolen står beskrevet i de såkaldte Fælles Mål[4], hvor faget er aktiverende, produktivt, anvendelsesorienteret, med vægt på oplevelse og på motivationen og på at give eleverne modet til at bruge engelsk i så mange sammenhænge som muligt. Deres viden om det engelske sprog som system er som forventelig mere ujævn. En systematiseret indsigt i det engelske sprogs grammatik kan således ikke tages for givet, og det samme gælder viden om det beskrivelsessprog, der anvendes til grammatik.

Hvad angår tekstlæsning skal elevernes tilgang til tekster gøres mere metodisk og systematisk, men de er vant til at læse både autentiske og tilpassede tekster, og de er vant til at tilegne sig viden fra både trykte og elektroniske medier, og de har således en erfaring med tekster og tekstlæsning, der kan bygges videre på.

Deres viden om sprogområdet vil naturligt nok være sporadisk og forskellig fra elev til elev, men de er vant til at arbejde med perspektivering og inddrage deres egen viden og erfaringer i mødet med ukendte tekster. Eleverne formulerer sig på dette niveau normalt ubesværet om almindelige emner og emner af personlig interesse

Den naturlige metode, som sproget læres på i folkeskolen, skal ikke erstattes af undervisning i formelle og teoretiserende discipliner, men naturmetoden skal suppleres med undervisning i fagets hårde kerne af grammatiske, syntaktiske og andre regler og metoder, der kræves for at flytte elevernes sproglige niveau.

---

[3] Dette forudsætter opstilling af trin- eller delmål for at sikre lærer og elev et klart billede af det faglige niveau på et givet tidspunkt i forhold til slutmålene for den skriftlige kompetence. Til dette formål kan man fx anvende DIALANG (www.dialang.org), der måler sproglige niveauer i fh til den europæiske referenceramme, CEFR (Common European Framework of Reference for Languages (http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/cadre_en.asp)

[4] *Fælles Mål 2009*, Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 4 – 2009. Kan downloades fra www.uvm.dk

3.1.1 Induktive og deduktive arbejdsformer

Der skal veksles mellem induktive og deduktive arbejdsformer.

Ved deduktiv didaktik forstås en undervisning, der tager udgangspunkt i teori- og systemindlæring, der afprøves på konkret materiale i form af tekster og øvelsesmateriale. Et eksempel herpå er en grammatikundervisning, der tager sit udgangspunkt i en lærerstyret gennemgang af grammatiske regler, hvor indlæringen efterfølgende afprøves ved hjælp af praktiske øvelser og test i det samme stof. Eleverne skal overføre det indlærte på ukendt stof. Samme metode kan anvendes ved undervisningen i litterære analysemodeller og deres anvendelse. Metoden har en solid tradition inden for sprogundervisning, men har den ulempe at den, hvis overdrevet, kan komme til at virke mekanisk og passiverende på eleverne. Det vil derfor være en god ide at variere med en induktiv didaktik.
Ved induktiv didaktik forstås en undervisning, der tager udgangspunkt i det konkrete tekstlige udtryk og formulerer regelmæssigheder og teori på basis heraf. Undervisning i grammatik kan udmærket gøres induktiv eller varieres med induktiv undervisning ved at lade eleverne gøre iagttagelser i autentisk og korrekt engelsk og herudfra formulere og opstille enkle regler for sproglig korrekthed. Det samme gælder undervisning i litterær analyse, hvor opstillingen af den metodiske spørgeramme for tekstgennemgangen kan ske på basis af elevernes egen spontane tekstilgang.

3.1.2 Fremmedsprogstilegnelse

Der skal arbejdes med lytte-, læse- og kommunikationsstrategier og med fremmedsprogstilegnelse. Elevernes egen sprogproduktion i skrift og tale skal prioriteres højt. Arbejdssproget er helt overvejende engelsk.

Inden for sprogindlæring - både når det gælder undervisning i fremmedsprog og dansk - tales der om forskellige strategier, dvs. teknikker eller metoder til tilegnelse af en færdighed. Tale, læse, skrive har

Idéboks: strategier til sprogindlæring

- **Hukommelsesstrategier**. Inden for sprogindlæring er det nyttigt at arbejde med *hukommelsesstrategier* til at huske og lære ord - i første omgang ord, vi hører og læser.
- **Lyttestrategier**. Her er der tale om at lytte efter hovedindholdet, gætte en mening, drage sammenligninger og opsummere på det overordnede plan. I andre sammenhænge er det vigtigt at gøre sig klart, at man er nødt til at lytte efter detaljer, sammenligne ord med tilsvarende ord på modersmålet og lytte efter særlige sproglige vendinger.
- **Talestrategier**. Her kan der bl.a. være tale om *kompensationsstrategier*. Det drejer sig f.eks. om, hvordan man klarer sig med det ordforråd, man har. Et godt råd til eleverne kan være at forsøge at tænke på fremmedsproget og ikke oversætte "inde i hovedet" fra modersmålet. Det giver ikke et naturligt fremmedsprog.
- **Læsestrategier**. Vi har brug for forskellige læsestrategier, alt efter om vi f.eks. læser for at huske det, vi læser eller for blot at skimme en tekst for information. Disse anvendes også til udledningen af betydningen af ord og meninger. Man taler også om *gættestrategier*. For at brugen af de sidstnævnte skal lykkes er det dog nødvendigt med visse forudsætninger for at gætte rigtigt. På gymnasieniveau forudsættes elever at have et vist ordforråd og en vis viden om flere sprog, hvilket kan være en hjælp til et kvalificeret gæt; men engelsklærere har jo altid begrebet 'a false friend' i baghovedet. Det bør eleverne også have.
- **Kompensationsstrategier** bruges på alle områder, hvor den sproglige formåen kommer til kort. Omskrivning, fordi man mangler ord er det mest oplagte eksempel, fx når eleverne bruger ordet 'car' til at udtrykke det generelle 'means of transportation'. Forskere har slået fast, at den bedste kilde til at udvide ordforrådet er ved at læse for fornøjelsens skyld.
- **Samtalestrategier**. Forskning inden for udtale af vist, at rigtig sætningskonstruktion og korrekt tryk i flerstavelsesord har større betydning for forståelsen end elevens evne til at udtale hver enkelt lyd korrekt på fremmedsproget. Hermed ikke være sagt, at korrekt udtale af enkeltlyde ikke har betydning. Kommunikationen lykkes også bedre på trods af fejl, hvis de talende har samme modersmål. I samtale hjælper kropssproget også med til at lette forståelsen. Muligheden for feedback fra samtalepartnere er til stede, så man kan sikre sig, at man bliver forstået.

længe været den gængse rækkefølge ved indlæring af sprog, men inden da må man selvfølgelig lytte. Modersmålet hører vi i vuggen, længe inden vi kan tale. På samme måde er det muligt at lære et fremmedsprog, men i undervisningssammenhænge må der lidt mere struktur på. Her kommer strategierne ind. Ligesom det nu er erkendt, at vi besidder forskellige former for intelligens (Gardner), lærer vi også på forskellig vis. Dunn og Dunn taler om kinæstetisk, taktil, visuel og auditiv begavelse. Nogle lærer bedst ved at høre, andre ved at læse, atter andre skal gerne have en form for bevægelse eller et billede med. Opgaven for læreren er at tilgodese alle disse former for begavelse[5]. Den opgave kan muligvis gøres lidt lettere ved at gøre eleven bevidst om, hvordan den enkelte bedst lærer. På gymnasieniveau er det relevant at tilgodese både de visuelt og de auditivt begavede. Brug af billedmateriale sammen med tekst støtter jo hukommelsen og gør måske undervisningen lidt mere interessant, foruden at forberede eleverne på den skriftlige elektroniske eksamen.

3.2 Arbejdsformer

Centralt i undervisningen står den faglige progression. Arbejdet med faget organiseres fortrinsvis som emner eller projekter med udgangspunkt i fagets kernestof og i det supplerende stof. Undervisningen tilrettelægges i form af syv til 10 emner.

3.2.1 Mundtlighed

Emnearbejde

Ideen bag emnearbejde er, at eleverne gennem et bredt spektrum af tekster og materialer om et emne, der belyser det fra flere sider, fx informativt og kontroversielt, historisk og nutidigt, objektivt og subjektivt og i forskellige genrer fx fiktion, fakta og faktion, opnår fortrolighed med emnet og det ordforråd og den sprogbrug, der knytter sig til det.
I sin ideelle form dækker emnearbejde både et bredt spektrum af kernestof, inddrager supplerende stof og giver mulighed for at arbejde med en bred vifte af de faglige mål. Endelig er det vigtigt, at eleverne klart kan se, hvad deres udbytte af det konkrete emnearbejde har været, at resultatet er målbart.

Ved at koncentrere læsningen om relativt få emner får eleven mulighed for at fordybe sig i emnerne. Herved oplever eleven, at emnerne er flertydige og komplekse i stedet for simple og ligetil, som en mere overfladisk gennemgang kunne give indtryk af.

Emnearbejde i starten af forløbet bør være begrænset i tekstmængde, ligesom teksternes sværhedsgrad bør overvejes og gloser og noter være til stede i fornødent omfang. I emnearbejde, der ligger mod slutningen af forløbet, anvendes i højere grad råmateriale, som eleverne helt eller delvist selv fremskaffer og bearbejder.

Det ideelle emneforløb

- inddrager såvel trykte tekster som lyd og billede (det udvidede tekstbegreb)
- omfatter tekster fra flere genrer
- medtænker historiske og samfundsmæssige forhold
- kan lægge op til samspil med andre fag
- inddrager sproglig iagttagelse og refleksion
- inddrager såvel mundtlighed som skriftlighed både i arbejdsprocessen og i produktet
- anvender varierende arbejdsformer, fx læreroplæg, klasse- og samtaleundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde og virtuel undervisning
- kan fungere som baggrund og reference i fb med det ukendte prøvemateriale ved mdt eksamen
- forsynes med en indledende beskrivelse af formål og delemner, samt forklaring af deres relevans.

[5] Fx kan man anvende Cooperative Learning, der tager udgangspunkt i høj elevinddragelse og inddrager læringsstile. Læs mere om CL på www.emu.dk eller på www.cooperativelearning.dk

3.2.2 Skriftlighed

Det skriftlige arbejde planlægges, så der er progression og sammenhæng til skriftligt arbejde i andre fag. Det skriftlige arbejde skal omfatte screeninger, test og afprøvning af sproglige færdigheder og sprogiagttagelse. Det anvendes til dokumentation af elevernes færdigheder, til formidling og til selvstændig bearbejdelse af problemstillinger.

Der er afsat i alt 110 timer pr. elev til skriftligt arbejde, hvoraf 10% anvendes til skriftligt arbejde i studieområdet. De 110 timer ligger ud over den egentlige uddannelsestid i engelsk og skal opfattes som den tid, en elev i gennemsnit skal bruge på at besvare de forskellige skriftlige opgaver, der stilles i løbet af det 3-årige forløb. Termins- og årsprøver er ikke omfattet af de 110 timer.

Nyere forskning påpeger, at der er et uudnyttet læringspotentiale i at inddrage skrivning mere systematisk i fagene. Skriftlighed er derfor et fokusområde og er opprioriteret i uddannelsesbekendtgørelsen og i læreplanerne for fagene, suppleret af et bilag om studieforberedende skrivekompetencer (bilag 4).
Overordnet er der to vinkler på det skriftlige arbejde, det er vigtigt at holde sig for øje som lærer, nemlig

1. bekendtgørelsernes elevvinkel med fokus på elevernes udvikling af skrivekompetence som led i studiekompetencen
2. læreplanernes fagvinkel med fokus på anvendelse af skriftlighed som led i tilegnelsen af faglig viden og kompetence[6]

Det er således væsentligt, at man i planlægningen af elevernes skriftlige arbejde medtænker, hvordan elevtiden bidrager til at udvikle skrivekompetencer, der er karakteristiske for faget og som middel til at lære faget, og hvordan man kan bidrage til at udvikle kompetencer på tværs af fagene.
Ved tilrettelæggelsen af undervisningen er der som tidligere en række konkrete krav til det skriftlige arbejde, fx med hensyn til progression, hvilke evalueringsformer, der skal anvendes, og den måde faget bidrager til elevernes skrivekompetence på tværs af fagene. Disse krav står formuleret i uddannelsesbekendtgørelsens afsnit om skriftlighed §74-85.

Det er et mål i den studieforberedende kompetenceskrivning, at eleverne opnår en bevidsthed om formålet med skriftlighed og kan reflektere kritisk over egne styrker og svagheder i skriveprocessen. Til dette formål er det vigtigt, at eleverne dels er i stand til at tale om skriftlighed i form af et metasprog, så de har et skriftligt begrebsapparat.

Tænkeskrivning

Tænkeskrivning anvendes som et didaktisk værktøj til at lære faget og til at udvikle viden. Der er fokus på, at eleverne forholder sig reflekteret til stoffet og formulerer sig på skrift herom og udvikler ideer til det videre arbejde. Det kan være en god idé at lade eleverne oprette en arbejdsportfolio for faget til dette formål. Resultatet vil ofte være ufærdige tekster, der er rodede, ustrukturerede og hverdagsagtige, men det gør ikke noget, da det er elevernes kognitive læring, der er i fokus. Derfor giver det ikke mening, at læreren skal bedømme denne type skrivning.

[6] Krogh, Ellen *Evaluering af det skriftlige arbejde efter gymnasiereformen*, SDU, 2009. Rapporten kan downloades på www.uvm.dk

Eksempler på tænkeskrivning

- **Hurtigskrivning**, hvor eleverne skriver på tid, fx i starten af en time, hvor de formulerer tanker om et emne/en tekst.
- **Brainstorming og mindmapping**, hvor eleverne ved opstart af nyt emne lader tankerne flyve individuelt eller parvis om forskellige vinkler på emnet. Fælles opsamling og systematisering i klassesamtale.
- **Refleksioner**, hvor eleverne arbejder med at definere koblingen mellem faglige mål for faget og kernestof /supplerende stof.
- **Timereferat**, hvor eleverne løbende eller i slutningen af timen reflekterer over vigtige pointer eller faglige mål. Nedskrives i form af 3-4 sammenfattende sætninger.

Formidlingsskrivning

I modsætning til tænkeskrivningen, som ikke bedømmes, har formidlingsskrivningen fokus på, at eleverne lærer at skrive i forhold til en række faglige normer for faget. Eleverne skriver i modsætning til tænkeskrivningen til andre end sig selv og målet er at formidle faglig viden og indsigt.

Eleverne lærer fagets diskurs og fagtradition gennem formidlingsskrivning i faget. Fagets genrer kommer til at præge elevernes opfattelse af de normer, der afgrænser faget, fx i form af indhold, tekststruktur, syntaks, fagbegreber og verbaltider. Denne opfattelse danner grundlag for en løbende bedømmelse af læreren, men det er vigtigt, at man i sin tilrettelæggelse af undervisningens skriftlige dimension lægger vægt på elevernes tilegnelse af skrivekompetence og genrebevidsthed.

Stilladsering

Al nyere skrivedidaktik viser, at vejen til bedre skrivekompetencer er, at give eleverne intensiv vejledning i skriveprocessen. Dette afspejles i bekendtgørelsens §84, hvor eleverne i forbindelse med det skriftlige arbejde har krav på *jævnligt at få tilbagemelding om deres standpunkt, herunder at få en uddybet evaluering af opgavebesvarelsernes styrker og svagheder*. Dette fokus på formativ evaluering har det overordnede formål, at eleverne lærer at skrive gennem deres skrivning; de opnår med andre ord større kontrol og ejerskab for deres skrivning ved, at de i højere grad involveres i skriveprocessen.

Stilladsering er et centralt begreb i denne proces. Læreren opdeler skrivningen (og sin egen fokuserede feedback med forbedringsforslag) i forskellige faser og mindre delelementer for at bevidstgøre eleven om mål og rammer for skrivningen. Eleverne oplever det mere motiverende og overskueligt at arbejde med delkompetencer og læreren sikrer i form af overordnet progressionsplan[7], at disse dele samlet set giver eleverne mulighed for gradvis at skrive længere, mere struktureret og med en højere grad af præcision. Den præcise evaluering af konkrete skrivefærdigheder kan desuden være med til at give eleverne en slags værktøjskasse af sproglige og tekstlige greb, et såkaldt metasprog, som er en væsentlig del af skrivehåndværket.

Læreren fjerner løbende stilladserne efterhånden som eleverne udviser stigende forståelse for diskurs og genre. Det kan være en god idé at samle eksempler på tekstgenrer, formalia, sproglige virkemidler, speciel terminologi, bindeord og andre midler til at opnå tekstkohærens i et kompendium, så eleverne får skriftligt opslagsværk, de kan vende tilbage til løbende, og som læreren kan referere til.

[7] Indlejres i den overordnede undervisningsplan, se afsnit 3.

Evalueringsformer
Det er væsentligt at bemærke kravet i §85 om, at A-fag – og dermed engelsk A – skal benytte en vifte af forskellige evalueringsformer, der ud over traditionel *retning af elevernes individuelle besvarelser* også omfatter *retning og kommentering af gruppebaserede eller individuelle skriftlige arbejder, kommentering af delvist færdige skriftlige arbejder i en processkrivning og samtaler med elever eller elevgrupper.*
Træning i og evaluering af elevernes skriftlige produkter finder naturligt sted i undervisningen, dvs. uddannelsestiden, og det er vigtigt at holde dette adskilt fra elevtiden, der ligger uden for uddannelsestiden. Der forventes med andre ord, at der anvendes uddannelsestid i tillæg til elevtiden i arbejdet med elevernes skrivekompetencer.

Eksempel på rettestrategier
Der er mange forskellige rettestrategier. Fælles for gode rettestrategier er, at feedback afpasses efter, hvor i forløbet man befinder sig, efter den enkelte elevs stærke og svage sider og efter, hvad lærerens hensigt med den enkelte skriveopgave er. En selektiv rettestrategi – fx minimal marking - virker ofte mere motiverende på eleven end en strategi, der har som mål at påpege alle en opgaves fejl og mangler.
Feedback kan både handle om det produkt, eleven afleverer, og den proces, der har ført frem til produktet. Ofte vil en kombination af mundtlig og skriftlig feedback være hensigtsmæssig. I skriftlige og mundtlige kommentarer til opgaven kan læreren gøre meget for at fremme en konstruktiv holdning hos eleven. Det er vigtigt at fokusere på både positive og negative sider ved produktet. I stedet for at afsige en dom over elevens opgave kan læreren komme med forslag til, hvad der kunne tilføjes og ændres.

3.3 It og elektroniske medier
It og elektroniske medier anvendes med det overordnede formål at fremme elevernes læringsproces og læringsresultat. Integration af elektroniske medier i undervisningen giver eleverne mulighed for at opleve sproget i varierede autentiske og aktuelle sammenhænge. It skal blandt andet anvendes som et af flere redskaber i arbejdet med tekster og i arbejdet med den færdighedsmæssige side af sprogtilegnelsen. Den praktiske anvendelse af it skal desuden styrke elevernes evne til at søge, udvælge og formidle relevant fagligt materiale, og eleverne skal opnå viden om forskellige elektroniske mediers betydning for kommunikationen.

IT anvendes som et didaktisk og pædagogisk læringsredskab, der anvendes som et aktivt og medspillende element i undervisningen, og som anvendes løbende som et naturligt og integreret redskab. Integration af IT og elektroniske medier i undervisningen bidrager til variation, aktualitet og færdighedstræning i undervisningen. Samtidig muliggør anvendelsen af IT og elektroniske medier i undervisningen, at læringsprocessen hos den enkelte elev rykkes i centrum, ligesom den fremmer mulighederne for undervisningsdifferentiering. Anvendelsen af IT i undervisningen understøtter elevcentrerede og projektorienterede arbejdsformer, og der er fokus på elevaktiverende undervisning med det formål at fremme elevernes læringsproces og læringsresultat. Endelig er formålet med at anvende IT og elektroniske medier i undervisningen i særlig grad at forberede eleverne på den skriftlige elektroniske eksamen i engelsk A.
IT og elektroniske medier anvendes til at udvikle de fire færdigheder, dvs. *læse*, *lytte*, *tale* og *skrive*.

3.3.1 Læse- og lyttefærdighed
Et bredt udbud af medier, både tekstbaserede og ikke-tekstbaserede, anvendes i undervisningen for at sikre, at eleverne oplever sproget i autentiske sammenhænge. Desuden ses anvendelsen af medier som

en kilde til nyt fagligt indhold, hvorigennem eleverne formidles et aktuelt og opdateret billede af sprogområdet. Udbuddet af medier skal desuden anvendes til sprogligt at arbejde med elevernes læse- og lyttefærdigheder. Eleverne skal undervises i læse- og lyttestrategier med det overordnede formål at styrke deres receptive kompetencer, så de bliver bedre i stand til at læse tekster og forstå talt engelsk. Som supplement til tekstbaserede medier kan blandt andet filmklip, kortfilm, musikvideoer, reklamer og nyhedsindslag med fordel inddrages. IT og medier er desuden centrale i forbindelse med informationssøgning. Eleverne kan i forbindelse med tekstarbejdet lære at søge yderligere og aktuel information på internettet. Det bør gøres klart for eleverne, at det ved alt arbejde med stof fra nettet er vigtigt at angive kilde. Samtidig er det vigtigt at træne eleverne i at vurdere tekster med hensyn til lødighed og anvendelighed, jf bilag 4s faglige mål om studieforberedende skrivekompetence.

3.3.2 Mundtlig sprogfærdighed

Elektronisk kommunikation anvendes til at udvikle elevernes mundtlige sprogfærdighed med det formål at styrke udtale og fluency. Elektronisk kommunikation kan faciliteres ved deltagelse i diskussionsfora eller i forbindelse med internationalt samarbejde, hvor eleverne er i elektronisk kontakt med jævnaldrende fra andre lande og eksempelvis kommunikerer via Facebook eller Skype. Herved opleves sproget i en autentisk situation og gøres anvendelsesorienteret.

Elevproducerede podcast og videofilm anvendes ligeledes til at udvikle elevernes mundtlighed, som dog også træner skriftlig sprogfærdighed, herunder grammatisk viden og kunnen. Podcast produceres eksempelvis i programmet *Audacity*, men kan med fordel også produceres på mobiltelefoner, som blandt andet også er velegnede til at optage kortere filmsekvenser.

3.3.3 Skriftlig sprogfærdighed

Det kan anbefales at bruge processkrivning ved udarbejdelse af skriftlige opgaver, ligesom det anbefales at gøre brug af elektronisk opgaveaflevering og elektronisk retning. Opgaverne afleveres typisk i flere omgange. I forbindelse med retning af skriftligt arbejde kan læreren gøre brug af et elektronisk retteprogram eller anvende kommentarfunktionen, suppleret med lærerindtalte lydklip, i *Word*. Eleverne kan samle og gemme deres materialer i elektroniske mapper. De kan dermed bedre få overblik over deres udvikling og kan således selv være med til at definere (del)mål ud fra egne behov og læringsstil. Tekstresuméer, mindmaps, powerpoints, opsamlende refleksioner indgår ligeledes i arbejdet med skriftlighed i faget og kan ligeledes med fordel gemmes i elektroniske mapper for den enkelte elev eller de enkelte hold. Det anbefales også at gøre brug af nye skriftlige genrer, der understøtter kollaborativ læring, eksempelvis wiki-skrivning, blogs og skriveprogrammet google.docs. I forbindelse med elevernes skriftlige arbejde er det vigtigt at diskutere kilder og emner som snyd og selvstændighed i forbindelse med brug af IT og medier.

3.3.4 Færdighedstræning

Som supplement til træningen af den mundtlige og skriftlige sprogfærdighed anvendes relevante elektroniske glose- og grammatikøvelser. Resultaterne af indledende screeninger eller test skal følges op af midler til at forbedre den enkelte elevs problemområder. I starten vil det oftest dreje sig om manglende grammatiske færdigheder, hvor læreren parallelt med eller i forlængelse af forløbet i SO1 /Sprog- og kulturområdet kan introducere velegnede IT-programmer.

Det kan være en god idé, at læreren selv udvikler sproglige øvelser, som er integreret i det aktuelle tekstarbejde, således at de to områder understøtter hinanden, og relevansen af de sproglige øvelser bliver tydeligere og det fra tekstarbejdet kendte ordforråd fæstnes. Både gloser og grammatik læres

bedst i en relevant sammenhæng. Sådanne tekstrelaterede elektroniske sprogøvelser kan tilpasses forskellige niveauer.

3.4 Samspil med andre fag

Engelsk A er omfattet af det generelle krav om samspil mellem fagene. Faget optræder som obligatorisk fag i samtlige studieretninger, hvor det indgår i faglige samspil om økonomiske, samfundsmæssige, historiske, internationale og interkulturelle emner. Dele af kernestoffet og det supplerende stof vælges og behandles, så det bidrager til styrkelse af det faglige samspil i studieretningen.

3.4.1 Sprogfags identitet og metode

Engelsk har som øvrige sprogfag tre søjler, som hele tiden er i spil og som er gensidigt afhængige af hinanden: engelsk er et *færdighedsfag, et vidensfag og et kulturfag.*

Dette skal gøres eksplicit for eleverne. På grund af de mange større og mindre delelementer i undervisningen kan eleverne let risikere at miste helhedsforståelsen af sprogfagene, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at stoppe op en gang i mellem og klargøre, hvad der er undervisningens fokus lige nu, og hvordan det hænger sammen med fagets identitet og metode. Denne bevidsthed er også vigtig i elevernes forståelse af fagets rolle i flerfagligt samspil i eksempelvis studieretningsprojektet og studieområdet.

Det er således afgørende, at eleverne er bevidste om, at sprogfag fx ikke "kun" er grammatik og udtryksfærdighed, men at indholdssiden og kultursiden i virkeligheden er det, det hele drejer sig om, og at netop indholds- og kulturdimensionen indgår i et snævert afhængighedsforhold med selve sproget, - sprog uden indhold er uinteressant[8]. I faget engelsk vil eleverne skulle have konkret historisk, samfundsmæssig, geografisk, kulturel, erhvervsmæssig og økonomisk viden om sprogområdet for at udfylde denne indholdsdimension.

Som et humanistisk fag er fagets genstandsfelt først og fremmest mennesket som kulturskabende og kulturskabt væsen, og mennesket som subjekt, idet mennesket mener noget, vil noget og føler noget, som udtrykkes via menneskeskabte produkter.

Overordnet set er hermeneutikken den paraply, der samler det vi *gør* i sprogfagene: Vi fortolker meningsfulde udsagn, eftersom det mennesket mener, føler og vil, udtrykkes i produkter, i tegn, som skal forstås, dvs. analyseres og fortolkes.

I sprogfagene står tekstlæsningen[9] på fremmedsproget således centralt, og eleverne skal lære at stille følgende spørgsmål og besvare dem:

- hvad er det afsenderen /forfatteren vil sige og hvorfor? (intentionalitet)
- hvordan kommer intentionaliteten til udtryk, og hvorfor?
- i hvilken sammenhæng (hvilken tradition indgår det i, tråde til forfatterens liv og værk)
- hvordan er sammenhængen mellem tekstens udtryk/intentionalitet og epokens
- hvilken historisk og/eller samfundsmæssig kontekst skal teksten forstås i.

[8] Det er ikke lige gyldigt hvad man siger/skriver, bare man siger/skriver noget, ligesom det ikke er ligegyldigt hvad man læser, bare man læser noget!
[9] Tekst referer her til det udvidede tekstbegreb, se andetsteds i nærværende vejledning

Det er her vigtigt at understrege, at den historiske og/eller samfundsfaglige dimension netop er en dimension, dvs. en ramme, der indgår på et eller andet plan i tekstanalysen og som kun er interessant for så vidt den er interessant for det kulturprodukt, der er genstand for analysen.

Med ovenstående overordnede tilgang er der forskellige metoder, der kan bringes i spil, alt efter hvilken tekst, der er i fokus, og alt efter hvilken del af sprogfaget, det vil være mest interessant og relevant at bringe på bane: Vil det i den konkrete situation fx være mest hensigtsmæssigt med en litteraturanalytisk tilgang, eller vil en kommunikativ eller lingvistisk tilgang være at foretrække? Hvor førstnævnte hænger snævert sammen med den hermeneutiske metode, befinder sidstnævnte sig i grænsefeltet til naturvidenskaberne, med den eksakte registrering af de sproglige udtryk og deres form.

Det er oplagt at samarbejde tæt med faget dansk, som deler den humanistiske metode, men det er samtidigt vigtigt at betone, at man på et fremmedsprog også beskæftiger sig med færdighedsindlæring, hvorfor de formelle krav til analyse og metode til sammenligning vil være mere nedtonet.

Idéboks – analysemetoder:

- Biografisk læsning af et værk (forfatteren i centrum)
- Læsning af biografier
- Diskursanalyse
- Kommunikationsanalyse
- Argumentationsanalyse
- Sproglig analyse
- Sociolingvistisk analyse
- Nykritisk analyse
- Læserorienteret analyse

3.4.2 Studieforberedende skrivekompetencer

Faget engelsk A bidrager på linje med øvrige skriftlige fag til at udvikle elevernes studieforberedende skrivekompetencer, jf det nye bilag 4 til bekendtgørelsen. De faglige skrivekompetencer nævnt i bilaget er *genrebevidsthed, sproglig korrekthed, disposition, argumentation, anvendelse af citater, figurer, illustrationer m.v., præsentation og relevante henvisninger, noteapparat og litteraturliste*. Disse discipliner er oplagte for dansk og fremmedsprog, men det er ikke intentionen, at indholdsdelen i bilag 4 skal varetages udelukkende af sproglærere.

Engelsk bidrager væsentligt til bilag 4 i SO1 Sprog- og kulturområdet og i opgaven i 2.g, hvor eleverne skal lave en opgave i en flerfaglig problemstilling i 2 eller 3 obligatoriske fag og studieretningsfag. Dette projekt ligner en miniudgave af SRP og det er da også en oplagt mulighed for at skabe progression frem mod Studieretningsprojektet i 3.g. Skolens leder har ansvaret for at udfærdige en overordnet skriftlig progressionsplan men faggrupperne inddrages i beskrivelsen af fagenes tilgang til de ovennævnte kompetencer. Det vil derfor være en god idé, hvis den engelske faggruppe på skolen laver en beskrivelse af fagets genrer og skrivetraditioner – suppleret med forslag til, hvordan faget kan indgå i de ovennævnte skriftlige forløb.
Der henvises endvidere til vejledningen til bilag 4, Elevers Studieforberedende Skrivekompetencer.

Idéboks - beskrivelse af skrivekompetence i engelsk
I forståelsen af, hvad skrivekompetence i engelsk er, kan det være oplagt at planlægge et forløb om skriftlighed i samspil med øvrige studieretningsfag, hvor eleverne studerer og sammenligner forskellige opgaver og genrer fra fagene for at identificere forskelle og ligheder, herunder forskellige sproglige diskurser.
Som en integreret del af forløbet er det vigtigt, at eleverne lærer at tale om skrivning; med andre ord, at de får et metasprog om skrivning så de kan udtrykke sig præcist om skriveprocessen.

3.4.3 Studieretningen

I fagets genstandsområder indgår naturligt stof, stofområder, metoder, modeller mv., som også findes i andre af uddannelsens fag både inden for kernestoffet og ikke mindst det supplerende stof. Desuden findes der faglige mål i en række fag, hvor der ligger oplagte muligheder for, at et fagligt samspil med engelsk som partner kan medvirke til, at målene nås både i engelsk og det/de andre fag. Samspilsmulighederne afhænger i høj grad af den aktuelle studieretning, som engelsk som obligatorisk fag indgår i, idet faglæreren må udvise stor faglig fleksibilitet med hensyn til at tone faget i forhold til studieretningen. Det supplerende stof giver i denne sammenhæng stor frihed til at inddrage stofområder, som ligger uden for fagets normale rammer.

3.4.4 Studieretningsprojektet

Der henvises generelt til bilag 5 for Studieretningsprojektet med tilhørende vejledning.
Det er en god idé i både 2.g og 3.g at gøre eleverne opmærksom på muligheden for at lade faget engelsk A indgå i studieretningsprojektet og at gøre opmærksom på problemstillinger, der vil være velegnede til studieretningsprojekter. Der kan let hos eleverne være forkerte opfattelser af, hvad der kræves. Således tror enkelte, at de skal skrive opgaven på engelsk.

Vejledning og område

Studieretningsprojektet skrives i et af de studieretningsfag, eleven har på A-niveau, og et fag på mindst B-niveau. Det er elevens valg af område, der er afgørende for, hvilke fag, der indgår og der er ikke tale om en forhåndsvægtning af, i hvor høj grad fagene kommer i spil. Således vil engelsk i nogle projekter indtage en større/mindre rolle i forhold til det andet fag. Imidlertid viser erfaringer, at gode SRP-besvarelser ofte hænger sammen med, at begge fag har en tydelig fremtoning i projektet! Omvendt har problematiske SRP ofte været kendetegnet ved, at det ene fag har været usynligt eller nedprioriteret, hvilket har besværliggjort censuren.

Det er derfor vigtigt, at man som engelsklærer er aktiv i vejledningsprocessen for at sikre en faglig forankring i fagets faglige mål og kernestof. Synes man elevens valg af emne og vinkel virker for perifer i forhold til engelskfaglige mål kan det være en god ide at bede eleven redegøre for, hvilke faglige mål fra faget, der arbejdes med, hvilket kunne danne baggrund for en god dialog om, hvordan faget er repræsenteret i projektet. Det anbefales også, at man tydeliggør fagets faglige mål for medvejlederen for så vedkommende får en fornemmelse for, hvad der skal til for at titlen dækker engelskfaget.

De faglige områder, der involverer engelsk, vil være relateret til Storbritannien, USA eller et af de andre engelsksprogede områder, eller bredere til det globale område, hvortil adgangssproget er engelsk. I de tilfælde, hvor eleven vælger et land, der ikke decideret er et engelsktalende område (fx Kina), kan man som engelsk vejleder være med til at sikre en tydeligere faglig relevans ved dels at gøre eleven opmærksom på muligheden for at parallelisere til UK/USA eller selv skrive det direkte ind i titlen, alternativt i form af vedlagte bilag, der lægger op til en sådan vinkel.

Engelsksprogede kilder

Ifølge bekendtgørelsen skal der læses fremmedsprogede kilder, når fremmedsprog indgår i et SRP. Man kan som vejleder sikre, at dette er tilfældet, ved løbende at bede eleven opdatere sin litteraturliste og sende til vejlederen, som kan give gode råd om behov for supplering og inspiration til nye kilder på fremmedsproget. De engelsksprogede kilder skal have et omfang og en tyngde i opgaven, der muliggør en evaluering i forhold til de engelskfaglige mål.

Det anbefales endvidere, at man vedlægger engelsksprogede bilag, der skal inddrages i besvarelsen! Der er flere fordele ved dette. På denne måde sikrer man, at eleven analyserer tekster på engelsk og

forholder sig til kernestof. Man undgår med andre ord, at faget reduceres til et redskabsfag, som blot bidrager med engelsksprogede kilder, og endvidere kan man til dels forebygge snyd, da titlen drejes i en meget specifik retning, der sikrer, at der ikke kan ske genanvendelse af afsnit fra besvarelser, som allerede er blevet afleveret og rettet.

Læreplanen indeholder ikke decideret krav om, at eleven skal citere fra engelsksprogede kilder, men det vil være lettere at anerkende elevens evne til at anvende engelske kilder aktivt i besvarelsen, hvis der citeres aktivt og relevant. Alternativt kan eleven i form af et godt noteapparat dokumentere, at vedkommende analyserer og inddrager de fremmedsprogede kilder. Man bør som vejleder gøre eleven opmærksom på, at anvendelse af citater på fremmedsproget vil være en god måde at opnå struktur og text flow, samtidig med at eleven viser aktiv forståelse for og anvendelse af sproget. Det kan være sværere at opnå samme præcision ved blot at anvende et noteapparat.

3.4.5 Studieområdet

Faget indgår på forskellige måder, såvel skriftligt som mundtligt, i studieområdets del 1 (i kultur og sprogområdet) og del 3 (det internationale område).

Engelsk A indgår sammen med øvrige sprogfag og dansk i studieområdets del 1, Sprog- og kulturområdet. Den nye formulering af SO1 lægger op til en kraftig oppriioritering af kommunikation, og af vigtigheden af at kunne identificere og anvende præcis sprogbrug samt kende til betydningen af kulturelle filtre for at kunne kommunikere effektivt. Sprogfags rolle står nærmere beskrevet i vejledningen til studieområdet, men det er væsentligt at koordinere tæt omkring indholdselementerne i Sprog- og kulturområdet, så man undgår overlapninger eller tilrettelægger progression i egen engelskundervisning, som supplerer eller uddyber problematikker og temaer fra studieområdet. Vær også opmærksom på det obligatoriske *skriftlige forløb*, som er en del af SO1 – jf. bilag 4 om elevers studieforberedende skrivekompetencer. Her kan engelsk være med til at beskrive fagets tilgang til skrivekompetencer, fx i form af genrebevidsthed, sproglig korrekthed, disposition og argumentation samt præsentation (se ovenfor).

Koordinering er også et nøgleord for faget engelsk, hvad angår studieområdets del 3 (Det Internationale Område). Sprogfags rolle i DIO står nærmere beskrevet i vejledningen til studieområdet, men da eksamen i DIO indeholder et refleksionelement er det vigtig i engelskundervisningen og sprogfag generelt at tale med eleverne om sprogfags metode (se ovenfor).

4. Evaluering

4.1 Den løbende evaluering

Elevernes faglige standpunkt evalueres ved hjælp af en indledende screening, der undervejs i forløbet følges op af test. Efter afslutningen af hvert emne- eller projektforløb foretages en evaluering, således at eleverne opnår en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt, og således at den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen styrkes. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål.

Elevernes indgangsniveau skal måles i form af en screening, fx i læsefærdighed, kommunikative færdigheder og sproglig viden. Selve screeningsmaterialet udarbejdes af faglæreren i samarbejde med engelskfaggruppen. Alternativt kan man koordinere med øvrige dansk- og fremmedsprogslærere i forhold til at screene elevernes indgangskompetencer i den grundlæggende sprogforståelse i forbindelse med SO1, Sprog- og kulturområdet.

Ud over den indledende screening er der også krav om test, der sammen med den løbende evaluering skal holde elev og lærer ajour med udviklingen af elevens faglige viden og færdigheder inden for væsentlige områder som læseforståelse, skriftlig og mundtlig kommunikationsevne, sproglig viden, faktuel viden og det studiemæssige. Formative evalueringsformer anvendes, hvor eleverne i dialog med læreren opnår forståelse for, hvilke fokusområder de individuelt skal arbejde med. Der er altså tale om en professionel proces, der hjælper eleverne med at udvikle sig til en større opfyldelse af de faglige mål.

På tilsvarende vis evalueres undervisningsforløb eller emne sammen med eleverne. Det kan være en idé at lade eleverne reflektere over, hvilke faglige mål og kernestof /supplerende stof, der bringes i spil i et forløb, så de opnår en dybere forståelse for, hvad der konstituerer faget. Det skal ses i sammenhæng med dette krav, at undervisningsbeskrivelsen opstiller formål og mål for det enkelte undervisningsforløb og ikke blot arbejdsformer og materiale. Kun når eleverne klart ved, hvad arbejdet med et givet emne skal føre frem til af viden og færdigheder, vil de og læreren kunne evaluere, om målene er nået og formålet opfyldt.

Vær også opmærksom på, at der er specifikke krav om anvendelse af skriftlige evalueringsformer, jf. afsnit 3.2.2.

4.2 Eksamen

Eksaminatorer og censorer skal både orientere sig i afsnit 4.2 i læreplanen for faget samt i eksamensbekendtgørelsen. For mundtlig eksamen findes endvidere en FAQ om mundtlig eksamen i engelsk på www.emu.dk

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.
Engelsk A er med i prøveudtrækket, og elever kommer som minimum enten op i mundtlig eller skriftlig prøve, jf. eksamensbekendtgørelsens § 43.

4.2.1 Den skriftlige prøve

Grundlaget for den skriftlige prøve er et centralt stillet elektronisk opgavesæt. Prøvens varighed er fem timer. Opgavesættet udleveres ved prøvens start. Alle hjælpemidler er tilladt. Brug af internettet er tilladt.

Den skriftlige prøve i engelsk A ændrede format pr. 18/02/2014[10], så eksaminander fremadrettet aflægger en digital prøve med adgang til internettet.

Den skriftlige eksamen efter 3. år vedrører fortsat stof, der henhører under kernestoffet og der er ikke ændret i de faglige mål eller tilhørende bedømmelseskriterier. Læg mærke til udleveringsproceduren, hvor både delprøve 1 og delprøve 2 udleveres og indsamles på samme tid. Endvidere har eksaminander nu adgang til internet under hele prøven.

Delprøve 1 tester grammatisk og anden sproglig iagttagelsesevne og paratviden samt beherskelse af grammatisk og sproglig terminologi. Delprøve 2 tester eksaminandernes sprogbeherskelse (fluency, idiomatik, semantik, morfologi, syntaks og ortografi), formidlingsevne (struktur, kohærens, kohæsion, præcision), evne til selektion og vægtning af stof fra tekstmaterialet, tekstlæsningsfærdigheder (inkl. forståelse af audio-visuelt materiale), analyse- og perspektiveringsevne og brug af relevante hjælpemidler.

[10] https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=161241

Opgaverne i Delprøve 2 tager udgangspunkt i kernestoffet for engelsk A og kan således spænde over almene, litterære, samfundsmæssige og erhvervsrelaterede emner. I denne delprøve skal eksaminanden vælge mellem 2 delopgaver: A **eller** B, der har hver sit baggrundsmateriale.

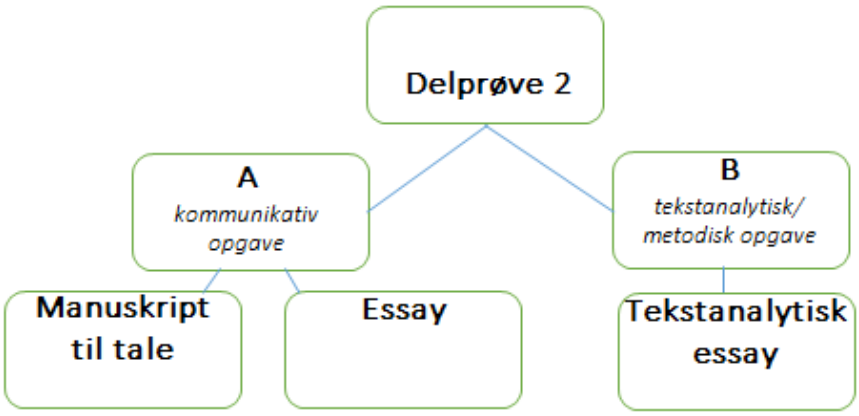

Eksaminanden skal kun besvare den ene af delopgaverne; A eller B.

Eksaminander, der vælger A-opgaven, skal med inspiration i et baggrundsmateriale arbejde kommunikativt med et emne. Den enkelte eksamensopgave angiver, om de skal skrive enten en tale eller et essay. I denne opgavetype er kravet, at eksaminanden kan redegøre for emnet, og dernæst diskutere, debattere, kommentere eller vurdere indholdet i tekstmaterialet. Her er det engelsk som vidensfag og kulturfag, der i særlig grad er i spil. Udgangspunktet for det debatterende essay og manuskriptet til en tale vil altid være sagprosa i form af tekst og levende billeder/lyd.

Eksaminander, der vælger B-opgaven, skal analysere en eller flere tekster på baggrund af et forlæg. Forlægget vil angive særlige aspekter, der skal inddrages i analysen. Baggrundsmaterialet vil enten bestå af fiktion eller non-fiktion, og eksaminanden forventes at beherske relevant analyseterminologi og kunne anvende relevante analysemetoder.

I både opgave A og B er det et krav, at eksaminanden skal udfærdige en længere sammenhængende skriftlig fremstilling på 800-1200 ord

Kun de ovennævnte 3 opgavegenrer, manuskript til tale / (debatterende) essay / tekstanalytisk essay, kan forekomme til eksamen.

Eksaminanden har mulighed for at demonstrere sin evne til strukturering og formidling af sit budskab i alle opgavegenrer samt demonstrere beherskelse af en række af fagets faglige mål, herunder anvendelse af relevante analyseværktøjer- og metoder, anvendelse af elektroniske ordbøger, opslagsværker og nyhedskilder samt evne til at honorere krav om dokumentation i forbindelse med kildeanvendelse.

Eksaminanden angiver anvendte kilder for at

- **dokumentere** baggrundsmaterialet.
  I forbindelse med video- eller audiosekvenser er det tilstrækkeligt at angive

materialets titel i fodnoten uden at anføre specifik tid. Såfremt der er side og linjeangivelse i tekstmaterialet, anføres sidetal og linjenummer.
- demonstrere **evne til at orientere sig** i større engelsksprogede tekstmængder og foretage relevant udvælgelse af kilder.

Eksaminanden skal ikke indsætte bilag i besvarelsen.

Eksaminanden angiver antal ord til sidst i besvarelsen i parentes.
Ved inddragelse af engelsksprogede kilder fra fx internettet har eksaminanden mulighed for at demonstrere evne til at udvælge og anvende relevante og pålidelige kilder kendt fra den daglige undervisning.

Det er ikke noget krav, at eksaminanden anvender internettet til dokumentation eller perspektivering af besvarelsen. Det er derfor muligt at opnå karakteren 12 uden inddragelse af ekstra materiale fra internettet.

Eksaminanden skal ikke lave en litteraturliste, men forventes at lave fodnoter med dybdelinks, dvs. den fulde internetadresse. http://www.bbc.co.uk/ er et eksempel på et overordnet link, hvorimod http://www.bbc.co.uk/news/business-19734798 er et eksempel på et dybdelink, som refererer direkte til den pågældende artikel.

Bedømmelse af opgaverne foretages altid på baggrund af bedømmelseskriterierne i læreplanens afsnit 4.3 og overordnet fokuseres på eksaminandens tekst, indhold og sprog. For at sikre en fælles forståelse af rammerne for de tre genrer, der kan forekomme til eksamen, følger herunder en gennemgang af særtræk ved fremragende præstationer for hver af disse.

Manuskript til tale
Manuskript til tale er en velkendt kommunikativ skrivegenre i engelsk A på hhx, som indeholder både redegørende, argumenterende og vurderende aspekter. Opgaveinstruksen angiver tydeligt, hvad der forventes af eksaminanden, og typisk vil der være tale om, at eksaminanden kort skal redegøre for et emne, bla. på baggrund af baggrundsmaterialet, og herefter skal bygge en argumenteret tekst op med et klart fokus, og som er struktureret med indledning, hoveddel og afslutning.

I den fremragende præstation går eksaminanden ind i en art debat med sig selv ved at lægge argumenter frem for/imod eller belyse emnet fra forskellige synsvinkler og vurdere mulige løsninger. Besvarelsen er velbegrundet og anvender eksempler fra baggrundsmaterialet. Endvidere anvendes en række bindeord og "connectives" for at gøre argumentationen tydelig og logisk. Der lægges vægt på en kohærent fremstilling.

Det er væsentligt, at eksaminanden viser forståelse for den kommunikative situation, og at besvarelsen tager højde for afsender/modtagerforhold. Sproget skal tilpasses målgruppen.
I engelsk A på hhx er den fremragende præstation i udarbejdelsen af et manuskript kendetegnet ved at være:
- en **sammenhængende og velstruktureret** tekst med en indledning, en hoveddel og en afrunding/konklusion.

    - Indledningen vækker tilhørernes interesse og angiver klart emnet og fokus for talen. Taleren og talens indhold introduceres.
    - I hoveddelen udfoldes emnet gennem en argumenteret debat, diskussion, kommentering, etc. Der anvendes "connectives" mellem afsnit og sætninger.
    - I afrundingen opsummeres talens hovedpunkter, der konkluderes, og/eller der perspektiveres.
- en tale med en **tydelig rød tråd** samt en saglig og faglig behandling af emnet.
    - Der er en logisk sammenhæng mellem besvarelsens dele/afsnit.
    - De væsentlige pointer præsenteres først, hvorefter de underbygges.
    - Emnet behandles primært med udgangspunkt i baggrundsmaterialet og fagets kernestof. Baggrundsmaterialet suppleres eventuelt med oplysninger fra eksterne kilder.
- en **dokumenteret** tekst, underbygget med henvisninger til og/eller citater fra baggrundsmaterialet og eventuelle eksterne kilder.
    - Påstande og argumenter underbygges med henvisninger til baggrundsmaterialet, eventuelt i form af citater eller referencer.

Essay (debatterende essay)
Essayet er en velkendt skrivegenre i engelsk A på hhx, som indeholder både redegørende, argumenterende og vurderende aspekter. På denne måde ligger essay tæt op ad kronikgenren og overlapper til dels med genrer som kommentar og klumme.

Der findes forskellige definitioner på essays, men der er en række særtræk, som er generelle. Essays er ofte korte, til tider personligt prægede tekster om et afgrænset emne, men det er væsentligt at pointere, at de er saglige på samme tid. Der er altså ikke blot tale om subjektive ytringer om et emne, men om en samlet, afvejet behandling af et emne, hvor afsenderen afsøger forskellige indfaldsvinkler og/eller holdninger til et emne og præsenterer disse i en struktureret tekst med indledning/ hoveddel/afslutning. Fokus er på emnet og på afsenders selvstændige tænkning. Afvejningen og disponeringen af argumenter vil afsløre afsenders holdning, uden at den behøver at blive ekspliciteret i form af eksempelvis anvendelse af personlige pronomener i første person.

I engelsk A på hhx er den fremragende præstation i udarbejdelse af et essay kendetegnet ved at være:

- en **sammenhængende og velstruktureret** tekst med en indledning, en hoveddel og en afrunding/konklusion.
    - Indledningen vækker læserens interesse og angiver klart emnet og fokus for essayet.
    - I hoveddelen udfoldes emnet gennem en argumenteret analyse, diskussion, kommentering, etc. Der anvendes "connectives" mellem afsnit og sætninger.
    - I afrundingen opsummeres emnets hovedpunkter, der konkluderes og/eller der perspektiveres.
- en tekst med en **tydelig rød tråd** samt en saglig og faglig behandling af emnet.
    - Der er en logisk sammenhæng mellem besvarelsens dele/afsnit.
    - De væsentlige pointer præsenteres først, hvorefter de underbygges.
    - Emnet behandles primært med udgangspunkt i baggrundsmaterialet og fagets kernestof. Baggrundsmaterialet suppleres eventuelt med oplysninger fra eksterne kilder.
- en **dokumenteret** tekst, underbygget med henvisninger til og/eller citater fra baggrundsmaterialet og eventuelle eksterne kilder.

- Påstande og argumenter underbygges med henvisninger til baggrundsmaterialet, eventuelt i form af citater eller referencer.

Tekstanalytisk essay

Det tekstanalytiske essay er en ny genre i engelsk A på hhx. Denne genre forekommer i opgavetype B, hvor eksaminander vælger at arbejde analytisk/metodisk med en tekst. I modsætning til opgavetype A, hvor eksaminander arbejder kommunikativt, vil eksaminander i denne opgave i stedet skulle skrive en sammenhængende tekst, hvori de analyserer enten fiktion (noveller og poesi) eller non-fiktion (taler, artikler).

I det tekstanalytiske essay fokuserer eksaminanden på at analysere og fortolke en tekst, og det er væsentligt, at eksaminanden løbende dokumenterer sine påstande i form af en række eksplicitte referencer til den tekst, der analyseres.

På samme måde som i det debatterende essay (se 4.2) er det væsentligt, at eksaminanden foretager en afvejet og struktureret behandling af teksten med en klar indledning/hoveddel/afslutning.

Det tekstanalytiske essay indledes typisk med en kort redegørelse for tekstens centrale temaer og karakteristiske træk. Dernæst uddybes og forklares disse temaer og karakteristika under anvendelse af tekstanalytiske metoder og modeller, som dog ikke skal følges slavisk. Modelstyrede og skematiske besvarelser bør undgås. Eksaminanden udvælger derimod selv de mest fremtrædende aspekter, som giver anledning til analyse og fortolkning. Det kan *fx* dreje sig om:

Aspekter, der kan være relevante at inddrage ved analyse og fortolkning af skønlitteratur	Aspekter, der kan være relevante at inddrage ved analyse og fortolkning af non-fiktion
• Synsvinkel • Tid og sted • Miljø • Personkarakteristik • Temaer • Budskab • Sprog og stil • Atmosfære • Tekstens opbygning • Tekstens titel	• Afsender og modtagerforhold • Tekstens intention • Appelformer • Argumentation • Sproglige virkemidler • Komposition

I opgaver med sammenlignende analyse mellem fx novelle og digt forventes eksaminanden at sammenligne forskelle og/eller drage paralleller mellem fx miljø, tid og sted, tema(er), budskab, synsvinkel, etc. med inddragelse af relevante citater som dokumentation.

I opgaver med sammenlignende analyse mellem flere sagprosatekster forventes eksaminanden at drage paralleller og undersøge forskelle/ligheder mellem fx afsender/modtager forhold, appelformer, sproglige virkemidler etc. med inddragelse af relevante citater som dokumentation.

På samme vis som det debatterende essay (se ovenfor), er den fremragende præstation i et tekstanalytisk essay i engelsk A på hhx kendetegnet ved at være

- en **sammenhængende og velstruktureret** tekst med en indledning, en hoveddel og en afrunding/konklusion.
    - Indledningen vækker læserens interesse og angiver klart emnet og fokus for analysen.

    - I hoveddelen udfoldes emnet gennem en argumenteret analyse, diskussion, kommentering, etc. Der anvendes "connectives" mellem afsnit og sætninger.
    - I afrundingen opsummeres emnets hovedpunkter, der konkluderes og/eller der perspektiveres.
- en tekst med en **tydelig rød tråd** samt en saglig og faglig behandling af emnet.
    - Der er en logisk sammenhæng mellem besvarelsens dele/afsnit.
    - De væsentlige pointer præsenteres først, hvorefter de underbygges.
    - Emnet behandles primært med udgangspunkt i tekstforlægget og fagets kernestof. Baggrundsmaterialet suppleres eventuelt med oplysninger fra eksterne kilder.
- en **dokumenteret** tekst, underbygget med henvisninger til og/eller citater fra den analyserede tekst og eventuelle eksterne kilder.
    - Påstande og argumenter underbygges med henvisninger til baggrundsmaterialet, eventuelt i form af citater eller referencer.
    - Specielt i det tekstanalytiske essay forventes en høj grad af dokumentation, dvs. linjehenvisninger.

Skriftlige censorer modtager særskilt brev fra fagkonsulenten i forbindelse med skriftlig eksamen og deltager i forcensur på det årlige censormøde, hvor særlige aspekter ved årets eksamensopgave gennemgås. Endvidere har censorer mulighed for at benytte et retteark, som findes på www.uvm.dk

4.2.2 Den mundtlige prøve

Skolen vælger for det enkelte hold én af nedenstående to prøveformer. For begge prøveformer gælder, at de emner, der indgår som grundlag for prøven, tilsammen skal dække de faglige mål og kernestoffet, og at det samme ukendte prøvemateriale højst må anvendes tre gange på samme eksamenshold.

Det ukendte prøvemateriale

For begge prøveformer gælder, at det ukendte prøvemateriale skal have *tilknytning til et af de studerede emner*. Der er ikke tale om, at samtlige emner fra undervisningen skal være repræsenteret i det ukendte prøvemateriale. Det afgørende er, at det ukendte prøvemateriale dækker de faglige mål og kernestoffet samlet set. For eksempel skal der være tekster om både USA og UK foruden andre dele af sprogområdet, lige såvel som både skønlitterære og sagprosatekster skal være repræsenteret. Emnerne skal omfatte tekster om såvel kulturelle, erhvervsrelaterede, økonomiske og samfundsmæssige problemstillinger eller forhold.

Udvælgelsen af de ukendte tekster skal samlet set skabe mulighed for at nå rundt om alle de faglige mål, der knytter sig til fagets mundtlige side. Det enkelte materiale skal give eleven mulighed for at demonstrere målopfyldelse i forhold til en række af de faglige mål og ikke kun enkelte mål. Det kan derfor også være en god idé at lade flere tekster indgå i det enkelte prøvespørgsmål, således at emnet peges i flere retninger. For eksempel kunne man lade en tekst om USA's sundhedsvæsen supplere af et tekstuddrag eller videoklip af Obama's tale om emnet.

Det ukendte prøvemateriale følges af en instruks med et antal spørgsmål. Det første spørgsmål skal give eleven mulighed for selvstændigt at indlede eksaminationen og give mulighed for en bred tilgang til problemstillingerne. Spørgsmålene skal give god plads til elevens selvstændige analyser og vurderinger. Generelt skal prøvematerialet og de stillede spørgsmål have en bredde, der svarer til bredden i undervisningsbeskrivelsen.

Eksempler på instruks til det ukendte prøvemateriale:

Sagprosa	**Skønlitteratur**
Material: Article(s) from The Economist, published on xx/xx/xx • Assignment: Sum up the main points of the article • Explain • Analyse/Comment on … • Draw lines to… • Read aloud and translate lines … and explain …	Material: A short story or an excerpt of a short story or a novel • Assignment: Make a brief presentation of the text • Characterize/Analyse the … • Sum up the message and themes of … • Draw lines to … • Read aloud and translate lines … and explain …

Det anbefales, at man løbende gennem undervisningen lægger paralleltekster til side som kan anvendes som dele af det ukendte prøvemateriale[11]. Tekster glosseres kun når det skønnes nødvendigt; dvs. når eleven ikke har mulighed for at slå begreber og ord op i standardordbøger. Ved udmåling af materialet omfang gælder for begge prøveformer, at eksaminator skal tage højde for *materialets sværhedsgrad*. Svært tekstmateriale holdes således nærmere ca. 4 normalsider i prøveform a), hvorimod let materiale kan fylde ca. 6 normalsider i samme prøveform. Ved tvivl kan man vurdere, hvor lang tid det ville tage den gode gennemsnitselev at læse og forstå materialet og justere/beskære det ukendte tekstmateriales længde i henhold til dette.

Ved udmåling af materialets omfang arbejdes der med normalsider, der for prosa er 1300 bogstaver, for lyrik/drama 30 linjer og endelig elektronisk mediemateriale (fx nyhedsklip), hvor en normalside defineres som tre til seks minutter (afhængig af sværhedsgrad).

Ifølge Eksamensbekendtgørelsens afsnit 4 skal det samlede prøvemateriale foreligge fra starten af prøven, dvs. alle trækningsmuligheder skal være til stede ved eksaminationens påbegyndelse første dag – og altså også, hvis eksaminationen strækker sig over flere dage. Hvert enkelt eksamensspørgsmål kan gå igen tre gange og sidste elev skal have mindst fire mulige valg. Prøvematerialet sendes sammen med undervisningsbeskrivelsen til censor senest 5 arbejdsdage før prøvens afholdelse. For censors rolle generelt henvises til Eksamensbekendtgørelsens §29.

Prøveform a)

Mundtlig prøve på grundlag af et ukendt tekstmateriale med tilknytning til et af de studerede emner.
Det ukendte tekstmateriale skal bestå af en eller flere tekster med et samlet omfang på ca. fire til seks normalsider afhængig af materialets sværhedsgrad. Tekstmaterialet forsynes med en kort instruks på engelsk. Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid.

[11] Supplerende materiale fra en række engelsksprogede aviser kan nemt findes gennem Google Alerts (http://www.google.com/alerts), hvor man kan få tilsendt nyheder løbende på basis af nøgleord.

Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator om det ukendte tekstmateriale med inddragelse af de studerede emner.

Eksaminanden tildeles ved lodtrækning et ukendt tekstmateriale. Eksaminator og censor forestår lodtrækningen af det tekstmateriale, som udleveres. Skolens ledelse eller en repræsentant herfor kan erstatte censor.

Der gives 60 minutters forberedelse, hvorunder alle hjælpemidler er tilladt, dog ikke kommunikation med omverdenen. Tekniske hjælpemidler, herunder it kan indgå under forberedelsen og i eksaminationen i forbindelse med elevens præsentation.
Der er ikke krav om at eksaminator indlægger et element af sproglig analyse i denne prøveform, om end det kan være en god idé.

Eksaminationens varighed er ca. 30 minutter inkl. votering. Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens præsentation af det ukendte tekstmateriale ca. 5- 7 minutter og former sig efterfølgende som en samtale mellem eksaminand og eksaminator, men censor kan inddrages. Under eksaminationen må eleven gerne støtte sig til sine notater.

Karakteren fastsættes af censor og lærer i forening i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. Karakteren meddeles efterfølgende eleven, gerne med en kort begrundelse, der tager udgangspunkt i elevens opfyldelse af de faglige mål.

Prøveform b)
Mundtlig prøve på grundlag af et ukendt tekstmateriale med tilknytning til ét af de studerede emner og en ukendt, ubearbejdet tekst.Det ukendte tekstmateriale skal bestå af en eller flere tekster med et samlet omfang på ca.12-15 normalsider afhængig af materialets sværhedsgrad. Den ukendte, ubearbejdede prosatekst har et omfang på ca. én normalside. Tekstmaterialet forsynes med en kort instruks på engelsk.

Det ukendte prøvemateriale i denne prøveform er mere omfattende og vil typisk kunne udgøres af et romanuddrag, uddrag af et drama, en novelle, en novelle kombineret med en kort artikel, en novelle og et digt, et par artikler, en eller flere artikler suppleret med reklamer, filmklip og lignende.

Eksaminanden tildeles ved lodtrækning et ukendt tekstmateriale. Hver eksaminand skal vælge mellem mindst 4 spørgsmål. Eksaminator og censor forestår lodtrækningen af det tekstmateriale, som udleveres. Skolens ledelse eller en repræsentant herfor kan erstatte censor.

Tekstmaterialet udleveres dagen før prøven, og der gives ca. 24 timers forberedelsestid, dog ikke mindre end 24 timer.
Ved udlevering af tekster anbefales det, at udleveringsproceduren afspejler, at eleverne får ca. samme mængde forberedelsestid. Man kan eksempelvis lade elever trække i bundter kl. 8, kl. 10 (disse eksamineres efterfølgende formiddag) og kl. 13 (efterfølgende eftermiddag) dagen før prøven.

Eksaminationen er todelt med en samlet eksaminationstid på ca. 30 minutter.
Eksaminationstiden fordeles mellem de to dele, således at første del udgør ca. 2/3 og anden del ca. 1/3.

Første del består af eksaminandens præsentation af det ukendte tekstmateriale med inddragelse af de studerede emner suppleret med en uddybende samtale mellem eksaminand og eksaminator.

Eksaminationen varighed er ca. 30 minutter inkl. votering. Først del af eksaminationen tager udgangspunkt i elevens præsentation af det ukendte tekstmateriale 5-7 minutter og former sig efterfølgende som en samtale mellem eksaminand og eksaminator, men censor kan inddrages.

Anden del består dels af eksaminandens oplæsning og oversættelse af udvalgte dele af den ukendte, ubearbejdede prosatekst og dels af kommentering og forklaring i tilknytning til ordforråd og grammatik. Til denne del af prøven gives en forberedelsestid på ca. 30 minutter.
I tillæg til det ukendte prøvemateriale, som eleven har haft ca. 24 timer til at forberede, trækker eksaminanden på selve prøvedagen en ekstemporaltekst, som vedkommende har 30 minutter til at forberede. Ekstemporalteksten forsynes med en instruks, der angiver, hvad eleven skal gøre med materialet.

Karakteren fastsættes af censor og lærer i forening i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. Karakteren meddeles efterfølgende eleven, gerne med en kort begrundelse, der tager udgangspunkt i elevens opfyldelse af de faglige mål.

4.3. Bedømmelseskriterier

Ved både den skriftlige og mundtlige prøve bedømmes det, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Bedømmelse af den skriftlige prøve

Bedømmelsen af den skriftlige prøve omfatter eksaminandens:

- *tekstforståelse, overblik og evne til udvælgelse af relevante informationer*
- *forståelse af kommunikationssituationen og evne til at tilpasse tekst til modtager*
- *evne til at strukturere logisk og sammenhængende*
- *evne til at udfolde emnet og foretage relevante perspektiveringer*
- *evne til at anvende relevante hjælpemidler*
- *sikkerhed i beherskelsen af det engelske sprog, herunder sprogrigtighed, sprogbrug og ordforråd*
- *evne til at præsentere synspunkter og argumentere sammenhængende.*

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Nedenfor er givet eksempler på, hvordan konkrete skriftlige elevpræstationer kan beskrives i forhold til karakterskalaen. Der er udelukkende tale om eksempler, der ikke på nogen måde kan siges at være udtømmende for, hvordan den konkrete karakter kan opnås og det er væsentligt at pointere, at der er tale om en helhedsbedømmelse, hvor alle ovennævnte kriterier skal tages i brug.

Karakteren 02 *Tilstrækkeligt*	**Karakteren 7** *Godt*	**Karakteren 12** *Fremragende*
Elevens tekst er noget usammenhængende men forståelig.	Elevens tekst er struktureret og sammenhængende.	Elevens tekst er flydende og velstruktureret.
Indholdet viser, at tekstmateriale og emne er forstået, men der er metodiske mangler og klare begrænsninger i emnebehandlingen. Faglig viden anvendes kun i begrænset omfang.	Indholdet viser overvejende god forståelse af tekstmaterialet, nogen metodik i opgaveløsningen og en god emnebehandling med nogen inddragelse af relevant faglig viden.	Indholdet viser en præcis forståelse af tekstmaterialet, en sikker metodik i opgaveløsningen og en nuanceret emnebehandling, der omfatter redegørelse, analyse, vurdering og perspektivering med inddragelse af relevant faglig viden.
Sprogbeherskelsen viser usikkerhed. Der optræder mange fejl, hvoraf enkelte er meningsforstyrrende. Ordforrådet er begrænset og mangler variation. Elevens viden om grammatik er usikker.	Eleven har en god sprogbeherskelse med en del fejl og overvejende sikker viden om grammatik. Det faglige og almene ordforråd er overvejende varieret og nuanceret.	Eleven har en sikker sprogbeherskelse med kun ubetydelige fejl og en sikker viden om grammatik. Det faglige og almene ordforråd er varieret og nuanceret.

Bedømmelse af den mundtlige prøve

Bedømmelsen af den mundtlige prøve omfatter eksaminandens:

- *tekstforståelse, overblik over tekstmaterialet og evne til at udvælge relevante informationer*
- *evne til at udfolde emnet og foretage relevante perspektiveringer*
- *evne til at præsentere et stof sammenhængende og velstruktureret*
- *evne til ubesværet at indgå i en samtale på engelsk, præsentere synspunkter flydende og argumentere sammenhængende*
- *evne til at forklare og anvende relevante begreber og metoder i forhold til tekst(er) og emne*
- *evne til at foretage relevante sproglige og stilistiske iagttagelser*
- *sikkerhed i beherskelsen af det engelske sprog, herunder sprogrigtighed, udtale, sprogbrug og ordforråd.*

Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Nedenfor er givet eksempler på, hvordan konkrete mundtlige elevpræstationer kan beskrives i forhold til karakterskalaen. Der er udelukkende tale om eksempler, der ikke på nogen måde kan siges at være udtømmende for, hvordan den konkrete karakter kan opnås og det er væsentligt at pointere, at der er tale om en helhedsbedømmelse, hvor alle ovennævnte kriterier skal tages i brug.

Karakteren 02 *Tilstrækkeligt*	**Karakteren 7** *Godt*	**Karakteren 12** *Fremragende*
Elevens præsentation og deltagelse i samtale er noget usammen-hængende men dog forståelig. Det faglige og almene ordforråd er begrænset. Sprogbeherskelsen er usikker og der er mange fejl.	Elevens præsentation og samtale viser fluency, et godt fagligt og alment ordforråd og syntaks. Sprogbeherskelse er overvejende sikker men ikke fejlfri.	Elevens præsentation og samtale viser fluency, stor variation i fagligt og alment ordforråd og syntaks og sikker sprogbeherskelse med kun uvæsentlige mangler.
Eleven kan redegøre for indhold og synspunkter i tekstmaterialet men er usikker, når det drejer sig om at systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af faglig viden og placere det i en større sammenhæng.	Eleven har en god tekstforståelse og kan overvejende systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af faglig viden og placere det i en større sammenhæng.	Eleven har en præcis tekstforståelse og kan systematisere, analysere og perspektivere tekstmaterialet med brug af relevant faglig viden og sikkert placere det i en større sammenhæng.
Eleven har besvær med at formulere egne synspunkter og argumentere herfor.	Eleven kan formulere egne synspunkter og argumentere herfor.	Eleven kan ubesværet formulere egne synspunkter og argumentere herfor.

4.3 Undervisningsbeskrivelsen

Det fremgår af Uddannelsesbekendtgørelsen, at hver lærer ved afslutningen af et skoleår skal udarbejde en skriftlig undervisningsbeskrivelse. Af undervisningsbeskrivelsen skal det fremgå, hvilke undervisningsforløb, der har været gennemført på det enkelte hold eller i den enkelte klasse, herunder anføres oplysninger om benyttet undervisningsmateriale, litteratur (og kildeangivelse) mv. Undervisningsbeskrivelserne skal sikre et entydigt eksaminationsgrundlag. Rammerne for udformningen af undervisningsbeskrivelserne fastlægges i samarbejde med eleverne på holdet eller i klassen. Ved udarbejdelsen af undervisningsbeskrivelsen benyttes den af ministeriet udarbejdede skabelon i det af ministeriet fastsatte format. Ministeriet kan kræve undervisningsbeskrivelserne indsendt og kan forlange, at dette skal ske i et bestemt elektronisk format.

Ved afslutningen af 3.år samles beskrivelserne, der således kommer til at dække hele det 3-årige forløb. Af beskrivelsen skal fremgå, hvilke større emner, der har været arbejdet med; i alt skal den afsluttende undervisningsbeskrivelse indeholde nærmere beskrivelser af 7-10 emner, inden for hvilke det ukendte materiale til eksamen er udvalgt af faglæreren. Nedenfor er gengivet et eksempel på hvordan skabelonen kan udfyldes i forbindelse med arbejdet med et enkelt større emne på 1. år af uddannelsen:

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (et skema for hvert forløb)

Titel 1	**Reading and analysing literature 1. år**
Indhold	*Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof* Kernestof: Kortprosa udvalgt fra Texting (Systime) Tema: Setting Out:"Aline's Journey, "The New Girl, "Your Shoes", "Son of Satan" Tema: Hot Spot: "Stone Cold", "Twelve"," Snake Girl", "Sweet Cream" Tema: Crossing The Line: "A Shot in The Light", "Faith" De øvrige tekster i antologien er brugt til gruppe- og individuelt arbejde. Analysemodeller og begreber fra Texting
Omfang	20 moduler a 80 minutter
Særlige fokuspunkter	*Kompetencer, læreplanens mål, progression* At introducere eleverne til det litterære tekstarbejde, der omfatter tekst- og genreiagttagelse, anvendelse af analyseværktøjer og enkle modeller og udvikle et grundlæggende ordforråd om litterært tekstindhold og form. På engelsk at kunne referere og lave parafrase over kortere litterære tekster i eget sprog og kunne iagttage og redegøre for genretræk, karakterisere personer og beskrive form, struktur, tema og budskab. At kunne sammenligne og perspektivere litterære tekster. At kunne redegøre for, samtale om og præsentere iagttagelser, beskrivelser og karakteristikker. At kunne dokumentere egne meninger om tekster og deres udsagn.
Væsentligste arbejdsformer	*Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde* Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde Undervisningen tilrettelægges deduktivt med udgangspunkt i de litterære analysemodeller og det begrebsapparat, der knytter sig til dem og en efterfølgende afprøvning på teksterne. Skriftligt arbejde: udarbejdelse af korte karakteristikker, forløbsbeskrivelser og analyser i korte essaylignende fremstillinger. It er anvendt til skrivning og søgning af baggrundsoplysninger.